

Sygn. akt VI P 674/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Kryńska - Mozolewska

Ławnicy: Joanna Dorota Korasiak, Elżbieta Janina Trusińska

Protokolant: protokolant sądowy Marzena Szablewska

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2017 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa J. K. (1)

przeciwko M. K. (1)

o ustalenie istnienia stosunku pracy, odszkodowanie z tytułu wypadku, wynagrodzenie.

1. powództwo w zakresie ustalenia istnienia stosunku pracy oddala ;
2. uznaje się niewłaściwym i roszczenie w zakresie odszkodowania, wynagrodzenia przekazuje do rozpoznania i rozstrzygnięcia do Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Południe w Warszawie VII Wydziału Cywilnego.
3. zasądza od J. K. (1) na rzecz M. K. (1) kwotę 60,00 zł (sześćdziesiąt 00/100) tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Joanna Dorota Korasiak, SSR Małgorzata Kryńska – Mozolewska, Elżbieta Janina Trusińska

Sygn. akt VI P 674/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 8 grudnia 2014 roku (data wpływu) powód J. K. (1) wniósł o ustalenie istnienia stosunku pracy od dnia 01.08.2013 r. do 12.10.2014 r. pomiędzy nim, a pozwanym M. K. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...). j. z siedzibą w W., wypłatę wynagrodzenia za miesiące sierpień, wrzesień, październik 2014r. (do 12.10.2014 r.), wypłatę odszkodowania za uszczerbek na zdrowiu. W uzasadnieniu pozwu powód podnosił, że pracował u pozwanego od 22 lipca 2011 r. do dnia 12 października 2014 r., a jego praca polegała na pilnowaniu obiektu i wykonywaniu prac remontowych w zamian za zakwaterowanie. W dniu 16 maja 2013r. uległ wypadkowi w wyniku, którego złamał piętę. Pozwany obiecał, że go ubezpieczy i wypłaci wynagrodzenie w wysokości 2.500,00 zł oraz wypłaci mu odszkodowanie w wysokości 10.000,00 zł.

(pozew – k. 1-2)

Powód na rozprawie w dniu 1 października 2015r. zmodyfikował swoje żądanie wnosząc o ustalenie stosunku pracy od dnia 01.08.2013 r. do 12.10.2014 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku konserwatora za wynagrodzeniem

2.500,00 zł brutto miesięcznie. Zasądzenie wynagrodzenia za miesiące sierpień, wrzesień, październik w wysokości 7.500,00 zł. Zasądzenie odszkodowanie za uszczerbek na zdrowiu w wysokości 10.000,00 zł.

(protokół z rozprawy z dnia 01.10.2015 r. - k. 54v.)

Na rozprawie w dniu 20 kwietnia 2017r. powód doprecyzował, że pozywa M. K. (1), jako osobę fizyczną.

(protokół z rozprawy z dnia 20.04.2017 r. – k. 106v.)

W odpowiedzi na pozew pozwany wnosił o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany zaprzeczył, aby powód świadczył pracę na jego rzecz. Relacje pozwanego z powodem nigdy nie miały charakteru pracowniczego. Pozwany rozmawiał z powodem o możliwości zatrudnienia go pod warunkiem pozytywnego zakończenia przez pozwanego negocjacji z inwestorem zewnętrznym, co nie nastąpiło. Z uwagi na ciężką sytuację życiową powoda pozwany zaproponował mu mieszkanie na terenie obiektu należącego do pozwanego. W zamian za użyczenie lokalu powód wykonywał dobrowolnie, z własnej inicjatywy drobne przysługi tak jak ze skoszenie trawnika, zagrabienie liści, podlanie trawników. Były to czynności sporadyczne, niemające charakteru ciągłego. Strony nie umawiały się na zapłatę wynagrodzenie. Powód nie opłacał żadnych rachunków w związku z korzystaniem z lokalu mieszkalnego. Z uwagi na problem powoda z alkoholem, pozwany poprosił go o opuszczenie zajmowanego lokalu. Powód wyprowadził się dopiero w październiku 2014 r. Pozwany nie zna okoliczności związanych z kontuzją, jakiej doznał powód. Z pewnością nie miało to miejsca podczas wykonywania pracy na rzecz pozwanego, gdyż nie był nigdy jego pracownikiem.

(odpowiedź na pozew – k. 19-24)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód J. K. (1) od lipca 2011 roku zamieszkiwał bezpłatnie w obiekcie sportowym należącym do M. K. (1), w zamian za wykonywanie drobnych czynności takich jak koszenie, sianie, podlewanie trawy, sprzątanie obiektu, pomoc na boisku, umawianie telefoniczne na korzystanie z kortów. W zakresie tych czynności powód nie podlegał nadzorowi pozwanego ani też nie otrzymywał wynagrodzenia.

(zeznania powoda J. K. (1) protokół z rozprawy z dnia 1.10.2015 r. – k. 54v., zeznania świadka A. F. protokół z rozprawy z dnia 1.10.2015 r. – k. 55v., zeznania świadka E. K. protokół z rozprawy z dnia 24.05.2016 r. – k. 61v.- 62, zeznania świadka P. A. protokół z rozprawy z dnia 24.05.2016 r. – k. 62)

Pozwany informował powoda, że zatrudni J. K. (1), dopiero, gdy rozwinię swoją firmę. Z uwagi na sportowy charakter obiektu jest on zamknięty od listopada do końca kwietnia. Powód wykonywał okazjonalnie zadania porządkowe, nie domagał się od pozwanego wynagrodzenia ani odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu.

(zeznania pozwanego M. K. (1) protokół z rozprawy z dnia 20.04.2017r. – k. 107v.)

J. K. (1) w tym czasie korzystał z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej, gdzie określał siebie, jako osobę niepracującą, bezrobotną, niekorzystającą z pomocy osoby trzeciej, zamieszkującą w lokalu na terenie ośrodka bezpłatnie w zamian za opiekę nad obiektem. Powód nie informował nikogo, że jest pracownikiem pozwanego.

(zeznania świadka B. K. protokół z rozprawy z dnia 1.10.2015 r. – k. 55-56, zeznania świadka E. C. protokół z rozprawy z dnia 1.10.2015 r. – k. 55)

Powód nie prowadził robót remontowych i modernizacyjnych u pozwanego. Remonty w obiekcie wykonywali A. M. i S. K.. Zajmowali się oni pracami modernizacyjno – remontowymi w obiekcie pozwanego.

(zeznania świadka E. K. protokół z rozprawy z dnia 24.05.2016 r. – k. 61v., faktury – k. 31-32, zeznania świadka A. M. protokół z rozprawy z dnia 20.04.2017r. – k. 106v.)

W dniu 16 maja 2013 r. powód złamał nogę i w tym czasie utrzymywał się z oszczędności i zasiłku. Lokal, w którym mieszkał powód został wyremontowany i umeblowany ze środków pozwanego. Powód posiadał tam jedynie swoje rzeczy osobiste.

(zeznania świadka A. W. protokół z rozprawy z dnia 22 listopada 2016r. – k. 84-85)

Zebrane w sprawie dowody w postaci faktur k. 31 – 31 Sąd ocenił, jako w pełni wiarygodne. Na żadnym etapie rozpoznawania sprawy, strony postępowania ich nie kwestionowały, nie podniosły ich nieautentyczności lub niezgodności ze stanem rzeczywistym.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków J. K. (2) i M. K. (2). Świadczyli, że powód mieszkał „gdzieś” i w zamian za mieszkanie pracował, świadkowie nie potrafili nic więcej powiedzieć, gdyż nie utrzymywali kontaktu z powodem.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka B. K., która zeznała, że powód mieszkał w obiekcie pozwanego a w zamian opiekował się obiektem, a także pobierał on zasiłek i utrzymywał, że jest osobą bezrobotną.

Zeznania pozostałych świadków E. K., A. M., E. C., A. F., P. A. posłużyły ustaleniu stanu faktycznego (powód wykonywał czynności takie jak koszenie trawy, sianie trawy, podlewanie jej, sprzątanie obiektu, pomaganie na boisku, umawianie telefoniczne wynajmu kortów, mieszkał w obiekcie pozwanego, nie otrzymywał pieniędzy od pozwanego, remonty w obiekcie pozwanego wykonywał A. M. i S. K.), także świadek A. W. potwierdziła zeznania w/w świadków.

Zeznaniom A. W. Sąd dał wiarę w zakresie zeznań, dotyczących charakteru wykonywanych przez powoda czynności w obiekcie pozwanego oraz faktu użyczenia, wyremontowania i umeblowania przez pozwanego lokalu dla powoda, w pozostałym zaś zakresie zeznania świadka w kwestii umawiania się na wynagrodzenie i odszkodowanie nie opierały się na jej wiedzy, lecz informacjach powziętych od powoda, dlatego też nie były wiarygodne i nie posłużyły ocenie stanu faktycznego w sprawie.

Świadek W. M. nie wniósł istotnych informacji w sprawie, które mogłyby posłużyć ustaleniu stanu faktycznego, ponadto nie wiedział on, w jakim charakterze J. K. (1) przebywał u pozwanego, wiedział jedynie, że mieszkał na terenie kortu.

Zeznaniom E. K. i pozwanego M. K. (1) Sąd nie dał wiary w zakresie, jakim twierdzili oni, że powód miał problem z alkoholem, gdyż pozostali słuchani w sprawie świadkowie temu zaprzeczyli.

W pozostałym zakresie zeznaniom pozwanego M. K. (1) Sąd dał wiarę, gdyż jego zeznania pokrywały się i tworzyły logiczną całość z zeznaniami świadków E. K., A. M., E. C., A. F., P. A..

Zeznaniom powoda J. K. (1) Sąd dał wiarę w zakresie, jakim zeznał on, że mieszkał nieodpłatnie w obiekcie pozwanego, w zamian go nadzorował i wykonywał czynności porządkowe, w pozostałym zaś zakresie Sąd odmówił wiary jego zeznaniom, dotyczącym umawiania się na wynagrodzenie i wypłatę odszkodowania, gdyż nie znalazły one potwierdzenia w zebranym materiale dowodowym, a także zeznaniach świadków.

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 6 k.c. udowodnienie faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Art. 232 k.p.c. stanowi natomiast, że strony są obowiązane wykazać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W konsekwencji, jeżeli strona nie przedstawi dowodów, to należy uznać, że dany fakt nie został udowodniony. Wskazać przy tym należy na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie o sygn. I PKN 66/10 (OSNP 2003/20/487), zgodnie, z którym, samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą.

Postępowanie cywilne ma kontrydiktoryjny charakter, czego wyrazem jest dyspozycja zawarta w art. 232 k.p.c., określająca obowiązek stron do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, co z kolei jest potwierdzeniem reguły z art. 6 k.c., wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Podkreślić należy, że reguły art. 6 k.c. i 232 k.p.c. nie określają jedynie zakresu obowiązku zgłaszania dowodów przez strony, ale rozumiane muszą być w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał. Ponadto samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę zgłaszającą (tak też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada, 2001r., sygn. akt I PKN 660/00, Wokanda 2002/7-8/44). Ciężar dowodu określa wynik merytoryczny sporu (sprawy) w sytuacji, gdy strona nie udowodni faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie jest roszczenie powoda o ustalenie istnienia stosunku pracy między nim a pozwanym M. K. (1) w okresie od dnia 01.08.2013 r. do 12.10.2014 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku konserwatora za wynagrodzeniem 2.500,00 zł brutto miesięcznie.

Podstawą prawną dla powództw o ustalenie istnienia prawa bądź stosunku prawnego jest regulacja z art. 189 kpc. Zgodnie z tym przepisem powód musi wykazać dodatkowo istnienie interesu prawnego uzasadniającego jego roszczenie. Interes ten stanowi, więc podstawową przesłankę materialnoprawną powództwa o ustalenie, a jednocześnie jest on kryterium zasadności wyboru tej formy ochrony praw podmiotowych. Przez „interes” należy rozumieć potrzebę wynikającą z sytuacji, w jakiej powód się znalazł, natomiast „prawny” dotyczy szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych podmiotu. Powództwo o ustalenie zmierza do usunięcia stanu niepewności w łączącym strony stosunku prawnym. W wyroku z dnia 5 grudnia 2002 roku (sygn. akt I PKN 629/01) Sąd Najwyższy wskazał, że na podstawie art. 189 kpc pracownik ma interes prawny w ustaleniu rzeczywistej treści realizowanego stosunku pracy, jeżeli dochodzone ustalenie ma charakter niemajątkowy lub sprawia, że oparte na nim potencjalne roszczenia majątkowe mogą się zaktualizować dopiero w przyszłości. Sam powód wskazywał w treści pozwu, iż swój interes prawny uzasadnia brakiem środków do życia oraz brakiem ubezpieczenia, które utracił wraz z zaprzestaniem wypłacania zasiłku z Ośrodka Pomocy Społecznej. Sąd uznał, że interes prawny powoda w ustaleniu istnienia stosunku pracy istniał obiektywnie.

Przesłanki wskazujące na istnienie stosunku pracy wynikają z regulacji kodeksowej z art. 22 § 1 Kodeksu pracy (dalej, jako: kp), zgodnie, z którym przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Katalog przesłanek istnienia stosunku pracy uszczegóławia orzecznictwo Sądu Najwyższego (patrz: wyrok SN z dnia 07.10.2009r., sygn. akt III PK 39/09, wyrok SN z dnia 09.01.2001r., sygn. akt I PKN 872/00, wyrok SN z dnia 23.10.2006r., sygn. akt I PK 113/06). Z analizy przytoczonej wyżej regulacji oraz orzecznictwa wynika, iż dla przyjęcia, iż stosunek prawny jest stosunkiem pracy należy łącznie wykazać następujące przesłanki:

- wykonywanie przez pracownika pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy,
- wykonywanie tej pracy osobiście przez pracownika,
- wykonywanie pracy pod kierownictwem pracodawcy,
- wyznaczenie przez pracodawcę miejsca i czasu pracy,
- wypłacanie przez pracodawcę pracownikowi wynagrodzenia za pracę.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd wynika, że powód nie był zatrudniony u pozwanego M. K. (1). Powód zamieszkiwał w lokalu na terenie obiektu należącego do pozwanego przygotowanym i remontowanym ze środków pozwanego, a w zamian opiekował się obiektem, wykonując sporadycznie różne czynności takie jak koszenie trawy, pielenie, malowanie pasów na boisku/korcie tenisowym itp., Powód nie otrzymywał od pozwanego wynagrodzenia, nie miał

także wyznaczonego czasu pracy, wykonywał czynności, gdy zaszła taka potrzeba, lub ktoś go poprosił. Powód był odpowiedzialny za udostępnianie obiektu osobom, które z niego korzystały i dbanie o jego stan, czynił to z własnej woli, w zamian za możliwość bezpłatnego zamieszkiwania na jego terenie. W zakresie wykonywanych przez siebie czynności nie podlegał nadzorowi pozwanego.

Mając na uwadze powyższe powództwo o ustalenie, że pomiędzy powodem a pozwanym M. K. (1) istniał stosunek pracy w okresie od dnia 01.08.2013 r. do 12.10.2014 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku konserwatora za wynagrodzeniem 2.500,00 zł brutto miesięcznie podlega oddaleniu, jako niezasadne.

W związku z oddaleniem powództwa o ustalenie istnienia stosunku pracy Sąd przekazał do właściwego miejscowo i rzeczowo Sądu cywilnego rozpoznanie roszczenia o zasądzenie na rzecz powoda wynagrodzenia i odszkodowania, które nie są związane ze stosunkiem pracy i podlegają rozpoznaniu przez właściwy sąd cywilny, którym jest w tej sprawie Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi Południe w Warszawie VII Wydział Cywilny.

Zgodnie bowiem z treścią art. 476 k.p.c przez sprawy z zakresu prawa pracy rozumie się sprawy:

- o roszczenia ze stosunku pracy lub z nim związane,
- ustalenie istnienia stosunku pracy, jeżeli łączący strony stosunek prawny, wbrew zawartej między nimi umowie ma cechy stosunku pracy,
- o roszczenia z innych stosunków prawnych, do których z mocy odrębnych przepisów stosuje się przepisy prawa pracy,
- o odszkodowania dochodzone od zakładu pracy na podstawie przepisów o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nie jest właściwy do rozpoznania niniejszej sprawy w zakresie wskazanych wyżej roszczeń powoda, bowiem powyższe roszczenia bezsprzecznie nie wynikają ze stosunku pracy. W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie drugim wyroku.

W kwestii kosztów postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c i 99 k.p.c. oraz § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 roku, poz. 490, ze zm.) - w brzmieniu tych przepisów obowiązujących w chwili wniesienia pozwu wysokości 60 złotych, o czym orzeczono w punkcie trzecim wyroku.

(...)